

АВТОРЫ:
ДАНА МӘЛІКОВА

цифрлық құқықтар мен бостандықтар
саласындағы тәуелсіз зерттеуші,
киберқауіпсіздік сарапшысы

ИНТЕРНЕТТЕ ӨЗІМДІ ҚАЛАЙ ҚОРҒАЙ АЛАМЫН?

Киберқауіпсіздік чеклісі

ИНТЕРНЕТТЕГІ ҚАУІПСІЗДІК:

- ҚОҒАМДЫҚ WI-FI ҚОЛДАНБАЙМЫН
- КЕҢСЕГЕ/ЖҰМЫС ОРНЫНА КЕЛУШІЛЕРГЕ WI-FI ЖЕЛІСІНЕ ҚОСЫЛУҒА РҰҚСАТ БЕРМЕЙМІН
- ҚАУІПСІЗ VPN ПАЙДАЛАНАМЫН
- РАСТАЛМАҒАН СІЛТЕМЕЛЕР МЕН QR КОДТАРДЫ АШПАЙМЫН

ДЕРЕКТЕРДІ ҚОРҒАУ:

- Пайдаланушы келісімдерін оқимын
- Мен тек лицензияланған бағдарламаларды .қолданамын және компьютер мен телефонның бағдарламалық жасақтамасын жаңартамын
- Құжаттардың резервтік көшірмелерін жасаймын
- Мен жеке фотосуреттер мен құпия деректерді (ЖСН, CVV коды) жарияламаймын
- Кемінде 13 таңбадан тұратын және есім не маңызды күндерді қамтымайтын күшті құпиясөз пайдаланамын
- Екі факторлы аутентификация орнатамын
- Мен Signal қолданбасынан басқа What's App не өзге мессенджерлер арқылы құжаттар жібермеймін
- Мен дәлелденген мессенджерлерді қолданамын, мысалы, Signal
- Мен компьютерге пароль қойып, үстелден тұрғанда оны құлыптаймын
- Қазақстанның деректерді қорғау саласындағы заңнамасын білемін

БІЗ ТОБЫМЫЗБЕН:

- Өз қауіпсіздігіміз бен қатысушылардың деректерін қорғау үшін құпиялық саясатын әзірлеп жатырмыз
- Қатысушылардың деректерін жинайтын болсақ, біз мұны не үшін істеп жатқанымызды түсіндіреміз және олардың деректерін жинауға, өңдеуге, пайдалануға келісім аламыз
- Біз іс-шараларда қатысушыларды суретке түсіруге және суреттерін жариялауға келісім аламыз
- Ұйымда киберқауіпсіздікті сақтау үшін оқу оқимыз

АВТОРЛЫҚ ҚҰҚЫҚТЫ ҚОРҒАУ ЖӘНЕ НЕЙРОЖЕЛІ:

- Фотосуреттерді пайдаланған кезде авторды белгілеймін
- Мәтіндерді пайдаланғанда ақпарат көзін көрсетемін
- Мен заң бұзбай ЖИ қолданамын
- Жасанды интеллект бағдарламаларына құпия деректерді жүктемеймін

